

Анотація навчальної дисципліни
«Інформаційна географія і ГІС»

1. *Назва дисципліни* – «Інформаційна географія і ГІС».
2. *Лектор* – д. геогр. н., професор Немець Костянтин Аркадійович.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1
4. *Кількість кредитів*: 4; академічних годин 120 (у т.ч. лекції – 22, практичні заняття – 11, самостійна робота – 87).
5. *Попередні умови для вивчення*: курс, що інтегрує у собі базові знання, вміння і навички в багатьох інших географічних курсах і дисциплін, зокрема методології, статистичних методів, інформаційної географії, ГІС тощо і призначений для магістрів географічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Охоплює блоки тематичних лекцій, практичних занять, самостійну роботу з різноманітними джерелами географічної інформації (літературними, картографічними, електронними).
6. *Опис курсу*:

Мета курсу: Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати у студентів компетентності стосовно сутності і механізмів інформаційних процесів в соціогеосистемах, а також підходів та методів їх дослідження.

Завданнями є: сформувати у магістрів сучасні знання про типи інформаційного обміну і види інформації в соціогеосистемах; сформувати у магістрів знання про механізми та сутність інформаційних процесів в соціогеосистемах; сформувати у магістрів вміння користуватися методами дослідження та аналізу інформаційних процесів в соціогеосистемах; сформувати у магістрів компетентність стосовно використання інформаційних показників в суспільно-географічних дослідженнях

Зміст курсу: Інформація як наукове поняття і як характеристика соціогеосистем. Роль інформації у взаємодії систем різної природи. Інформаційні моделі соціальних систем та природокористування

7. *Форми та методи навчання*: лекції та практичні заняття, самостійна робота студентів відповідно до програми курсу.

8. *Форми організації контроль знань, система оцінювання*: Усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне); тестове опитування та підсумковий екзаменаційний контроль.

10. *Навчально-методичне забезпечення*: Навчальні та навчально-методичні посібники, наявні у бібліотеці та фонді кафедри.

11. *Мова викладання*: українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Суспільно-географічне прогнозування»

1. *Назва дисципліни* – «Суспільно-географічне прогнозування».

2. *Лектор* – професор Мезенцев Костянтин Володимирович

3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.

4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 11, практичні заняття – 22, самостійна робота – 87).

5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Регіональні проблеми стійкого розвитку».

6. *Опис курсу*: **Метою курсу** – є опанування знаннями про сучасні концепції регіонального розвитку, необхідними для наукового аналізу соціально-економічних проблем розвитку регіонів України.

Задачі курсу: ознайомитись із сучасними концепціями регіонального розвитку; розкрити класифікацію регіональних проблем; ознайомитись із досвідом аналізу та дослідження регіональних соціально-економічних та екологічних проблем в світі; розкрити специфіку економічних, соціально-демографічних та екологічних проблем розвитку регіонів України.

Зміст курсу: Вступ до суспільно-географічного прогнозування. Поняттєво-термінологічний апарат суспільно-географічного прогнозування. Методика суспільно-географічного прогнозування. Експертне прогнозування в географії. Математико-статистичне прогнозування в географії. Оптимізаційне прогнозування в географії. Новітні методи суспільно-географічного прогнозування.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, контрольна робота, екзамен.

9. *Навчально-методичне забезпечення*: Мезенцев К. В. Регіональне прогнозування соціально-економічного розвитку: Навч. посіб. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 82 с.; Мезенцев К. В. Суспільно-географічне прогнозування регіонального розвитку: Монографія. – К: ВПЦ „Київський університет”, 2005. – 253 с.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни «Науковий семінар»

1. *Назва дисципліни* – «Науковий семінар».

2. *Лектор* – професор Немець Людмила Миколаївна

3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.

4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 2, семінарські заняття – 20, самостійна робота – 98).

5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Суспільна географія», «Методологічні проблеми суспільної географії», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія».

6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – засвоєння студентами знань з сутності суспільної географії та методології економіко-географічного аналізу регіонального соціально-економічного розвитку в умовах формування ринкових відносин, тощо.

Задачі курсу: розширити компетентності з методології науки; закріпити та розширити знання з теоретико-методичних засад суспільної географії; засвоїти напрямки наукових досліджень з проблем регіонального розвитку господарства; оволодіти методами планування і організації наукових досліджень; ознайомити студентів з підходами до накопичення інформації та економіко-географічного аналізу; набутти навичок узагальнення та використання наукових досліджень у процесі підготовки курсових і кваліфікаційних робіт; вивчити та опрацювати основні наукові доробки сучасних українських вчених з соціально-економічної географії; оволодіти навичками наукової діяльності з географії; закріпити навички: роботи з джерелами наукової інформації, визначення основних етапів наукової діяльності, розробка алгоритму наукового дослідження.

Зміст курсу: Організація науково-дослідної роботи студентів у вищій школі, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота». Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Актуальність та класифікація суспільно-географічних досліджень. Сучасна наукова проблема. Планування і організація суспільно-географічних досліджень. Основні елементи наукового дослідження. Методи проведення наукового дослідження. Робота над літературними джерелами та джерела інформації. Узагальнення результатів наукового дослідження

7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, доповідь на семінарських заняттях, контрольна робота, залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення*: Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Кравченко К. О. Науковий семінар: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів-магістрантів, які навчаються за спеціальностями «Економічна та соціальна географія» і «Географія рекреації і туризму». – Харків, 2015. – 70 с.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Практикум: Планування екскурсійних маршрутів»

1. *Назва дисципліни* – «Практикум: Планування екскурсійних маршрутів».
2. *Лектор* – доцент Ключко Людмила Василівна
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 5; академічних годин – 150 (у т.ч. лекції – 12, практичні заняття – 24, самостійна робота – 114).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Основи суспільної географії», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Екскурсознавство».
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – вивчення особливостей екскурсійної справи як різновиду рекреаційної діяльності та засобу пізнання рідного краю і виховання патріотизму.
Задачі курсу: розкрити понятійно-термінологічний апарат екскурсознавства; розкрити особливості створення інноваційного екскурсійного продукту; висвітлити специфіку методики проведення оглядових і тематичних екскурсій; розглянути механізм управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах, а також організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні; висвітлити сутність сучасних інструментів маркетингу і менеджменту екскурсійної діяльності
Зміст курсу: Основи організації екскурсійної діяльності. Функції екскурсії у задоволенні рекреаційних потреб людини. Розвиток екскурсійної справи в Україні. Основи екскурсійної методики. Методика підготовки екскурсії. Методика проведення екскурсії. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування. Ціни і ціноутворення в екскурсійному обслуговуванні. Екскурсійні маршрути Харківщини.
7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, контрольна робота, залік.
9. *Навчально-методичне забезпечення*: Сегіда К. Ю., Мазурова А. В. Методичні рекомендації та завдання до практичних занять з курсу «Екскурсознавство» для магістрантів – Харків, 2016. – 37 с.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Семінар: Світова економіка»

1. *Назва дисципліни* – «Семінар: Світова економіка».

2. *Лектор* – доцент Редін Володимир Іванович.

3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.

4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 12, семінарські заняття – 24, самостійна робота – 84).

5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Географія світового господарства», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія».

6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – вивчення особливостей і закономірностей формування та функціонування промислових комплексів як територіальних структур сучасного господарства.

Задачі курсу: ознайомити із сутністю й тенденціями інтернаціоналізації світової економіки; вивчення форм, методів, суб'єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності; навчити правильно використовувати принципи вивчення середовища розвитку світової економічної системи; виявити особливості практики здійснення і механізмів регулювання економічних процесів з використанням світового досвіду; набуття вмінь аналізувати й оцінювати світогосподарські явища і процеси у контексті національних інтересів України; навчити використовувати отримані знання на практиці для розробки стратегії розвитку як окремих підприємств так і національних економік в умовах сучасної світової економічної системи.

Зміст курсу: Предмет і структура курсу «Семінар: світова економіка». Базові поняття міжнародної економіки. Відкрита економіка: значення та показники. Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля: суть, структура, показники. Міжнародна торговельна політика. Міжнародний рух капіталу. Міжнародна міграція робочої сили. Міжнародна передача технологій. Міжнародна валютно-фінансова система. Інтеграційні процеси у світовому господарстві. Моніторинг та регулювання міжнародної економіки.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, доповідь на семінарських заняттях, контрольна робота, залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення*:

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни «Геоурбаністика»

1. *Назва дисципліни* – «Геоурбаністика».
2. *Лектор* – доцент Гусева Наталія Володимирівна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 24, практичні заняття – 12, самостійна робота – 84).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс «Геоурбаністика» є спеціалізованим, інтегрує в собі знання з базових курсів «Основи суспільної географії», «Основи соціальної географії», «Економічна і соціальна географія України», «Регіональні проблеми стійкого розвитку», «Географія населення з основами демографії», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Зарубіжні теорії суспільної географії» та ін. Курс «Геоурбаністика» має важливе значення у підготовці магістрів економічної та соціальної географії..
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – опанування студентами знань щодо просторової еволюції, закономірностей розвитку й особливостей прояву процесів урбанізації в різних регіонах світу; формування у студентів урбаністичного сприйняття географічних об'єктів і процесів у країнах різного типу, а також розуміння тенденцій розвитку суспільства в сучасному високоурбанізованому середовищі.

Задачі курсу:

- 1) розкрити історико-географічні, соціальні, політичні, економіко-географічні, містобудівні та інші аспекти розвитку міст і міських систем у країнах різного типу;
- 2) проаналізувати процеси урбанізації, що набули глобального характеру в сучасному світі, їх розвиток та просторові закономірності через розгляд основних етапів еволюції міських систем (місто – міська агломерація – урбанізований район – урбанізована зона – мегалополіс);
- 3) виявити сучасні урбаністичні тенденції у світі та Україні; розглянути концепції формування «міст майбутнього» (green-city, smart-city, creative-city, inclusive-city тощо);
- 4) провести класифікацію і типологію міст та міських систем за різними підходами;
- 5) визначити роль та значення міст у міжнародних відносинах, розселенні населення і територіальній організації господарства;
- 6) розкрити вплив глобалізації на урбанізаційні процеси, розглянути глобальні міста у цьому контексті, а також питання конкурентоспроможності міст у сучасному високоурбанізованому світі;
- 7) схарактеризувати основи міської політики та стратегічного планування соціально-економічного і просторового розвитку міст;
- 8) розкрити значення та зміст географічних підходів до розробки стратегій розвитку міст і систем розселення.

Зміст курсу: Геоурбаністика як наука. Місто як об'єкт дослідження геоурбаністики. Основні історичні етапи розвитку міст. Економіко-географічне положення як визначальне поняття геоурбаністики. Класифікація і типологія міст. Місто як система. Просторова структура та функціональне зонування міст. Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес. Просторові

закономірності урбанізації. Сучасні урбаністичні тенденції в світі. Формування «міст майбутнього» (green-city, smart-city, creative-city тощо). Світові міста (global-city). Місто в розселенні населення та територіальній організації господарства. Міські системи (міські агломерації, урбанізовані райони, урбанізовані зони, мегалополіси). Сучасні проблеми розвитку міст та урбанізаційних процесів. Міста як арени конфліктів. Основи міської політики. Урбанізаційні процеси та міста України.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота згідно програми курсу. Методи навчання:

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).
2. Наочні (демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних ілюстративних матеріалів: картосхем, графіків, діаграм, гістограм, таблиць, фото, малюнків, моделей тощо, аудіо- і відеоматеріалів).
3. Практичні (виконання завдань на практичних заняттях – рішення задач, побудова картосхем, таблиць, графіків, схем тощо).
4. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз, порівняння, класифікація тощо).
5. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
6. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання:*

1. Тестування на початку практичних занять.
2. Перевірка виконання практичних робіт (письмові відповіді на питання, складання картосхем, графіків, діаграм, таблиць, схем, математичний аналіз статистичних даних тощо).
3. Усне опитування на практичних заняттях.
4. Написання контрольної роботи.
5. Наприкінці курсу – залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення:* опорні конспекти лекцій, методичні розробки практичних занять.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Моделювання та прогнозування в суспільній географії»

1. *Назва дисципліни* – «Моделювання та прогнозування в суспільній географії»

2. *Лектор* – професор Мезенцев Костянтин Володимирович

3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.

4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 11, практичні заняття – 22, самостійна робота – 87).

5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Регіональні проблеми стійкого розвитку».

6. *Опис курсу: Метою курсу* – є формування у студентів здатності коректно і творчо застосовувати набуті після прослуховування курсу знання, вміння й навички при моделюванні та прогнозуванні суспільно-просторових структур і процесів.

Задачі курсу: забезпечити набуття студентами знань, вмінь і навичок щодо застосування принципів, способів, методик і алгоритмів математичного та інших видів моделювання та прогнозування в соціально-економічній географії, необхідні для відтворення особливостей, динаміки та стійкості суспільно-просторових структур і процесів. Дана навчальна дисципліна присвячена вивченню поняття моделі і моделювання, їх класифікації; напрямів моделювання в економічній географії; методики побудови, вивчення та використання географічних моделей на основі кореляційно-регресійного, кластерного, факторного аналізу; моделювання просторових структур і процесів. Дана дисципліна покликана сформулювати у студентів стратегічні уявлення щодо способів сучасного модельно-прогнозного відображення процесів і явищ та стану об'єктів у географії в цілому та економічній географії зокрема.

Зміст курсу: Моделювання та прогнозування як засіб наукового пізнання. Поняттєво-термінологічний апарат. Об'єкти, рівні та напрями моделювання в суспільній географії. Застосування методів експертних оцінок для цілей моделювання та прогнозування суспільно-просторових процесів. Математико-статистичне моделювання в суспільній географії. Моделювання та прогнозування просторової структури та просторової взаємодії.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, контрольна робота, екзамен.

9. *Навчально-методичне забезпечення:* Мезенцев К. В. Регіональне прогнозування соціально-економічного розвитку: Навч. посіб. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 82 с.; Мезенцев К. В. Суспільно-географічне прогнозування регіонального розвитку: Монографія. – К: ВПЦ „Київський університет”, 2005. – 253 с.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни «Науково-дослідницький практикум»

1. *Назва дисципліни* – «Науково-дослідницький практикум».

2. *Лектор* – доцент Телебенєва Євгенія Юріївна.

3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 1.

4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 2, семінарські заняття – 20, самостійна робота – 98).

5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Суспільна географія», «Методологічні проблеми суспільної географії», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія».

6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері дослідження, підбір фактичного матеріалу для написання магістерської роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел. Результатом даного курсу має стати отримання наукових результатів, які будуть використані в подальших наукових дослідженнях студента, на підставі яких буде уточнено мету, об'єкт, предмет подальших досліджень за темою кваліфікаційної магістерської роботи та будуть покладені в основу виконання його дослідження.

Задачі курсу: розширити компетентності з методології науки; закріпити та розширити знання з теоретико-методичних засад суспільної географії; засвоїти напрямки наукових досліджень з проблем регіонального розвитку господарства; оволодіти методами планування і організації наукових досліджень; ознайомити студентів з підходами до накопичення інформації та економіко-географічного аналізу; набути навичок узагальнення та використання наукових досліджень у процесі підготовки курсових і дипломних робіт; вивчити та опрацювати основні наукові доробки сучасних українських вчених з соціально-економічної географії; оволодіти навичками наукової діяльності з економічної та соціальної географії; закріпити навички: роботи з джерелами наукової інформації, визначення основних етапів наукової діяльності, розробка алгоритму наукового дослідження.

Зміст курсу: Організація науково-дослідної роботи студентів у вищій школі які навчаються за освітньо-професійною програмою «Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота». Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Актуальність та класифікація суспільно-географічних досліджень. Сучасна наукова проблема. Планування і організація суспільно-географічних досліджень. Основні елементи наукового дослідження. Методи проведення наукового дослідження. Робота над літературними джерелами та джерела інформації. Узагальнення результатів наукового дослідження

7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, доповідь на семінарських заняттях, контрольна робота, залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення*: Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Кравченко К. О. Науковий семінар: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів-магістрантів, які навчаються за спеціальностями «Економічна та соціальна географія» і «Географія рекреації і туризму». – Харків, 2015. – 70 с.

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Регіональна екскурсійна діяльність»

1. *Назва дисципліни* – «Регіональна екскурсійна діяльність».
2. *Лектор* – доцент Скриль Ірина Анатоліївна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 5; академічних годин – 150 (у т.ч. лекції – 12, практичні заняття – 24, самостійна робота – 114).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Основи суспільної географії», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Екскурсознавство».
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – формування у студентів теоретичних, професійних знань і практичних навичок, що дають їм змогу самостійно організовувати й планувати екскурсійну діяльність; розробляти й проводити екскурсії; здійснювати екскурсійне обслуговування, визначати регіональні особливості ринку о туристичних послуг.
Задачі курсу: оволодіння знаннями з організації екскурсійного обслуговування; виявлення основних напрямів, тенденцій розвитку, регіональних особливостей екскурсійного обслуговування в сучасних умовах; набуття студентами навичок роботи з нормативними матеріалами щодо організації екскурсійної діяльності в туристичній індустрії; вміння застосовувати теоретичні знання у вирішенні практичних завдань.
Зміст курсу: Основи екскурсознавства та організації екскурсійної діяльності. Функції та ознаки екскурсії. Технологія проектування та формування послуги «екскурсія». Методичне забезпечення надання екскурсійних послуг. Сучасний стан та тенденції регіонального розвитку ринку екскурсійних послуг. Природно-ресурсний потенціал екскурсійної діяльності в регіонах України. Методика розрахунків ємності територіальних ринків екскурсійних послуг. Шляхи активізації підприємницької діяльності у сфері екскурсійних послуг. Засади правового регулювання екскурсійної діяльності в Україні.
7. *Форми та методи навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, контрольна робота, залік.
9. *Навчально-методичне забезпечення*.
10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Семінар: Міжнародні економічні відносини»

1. *Назва дисципліни* – «Семінар: Міжнародні економічні відносини».

2. *Лектор* – доцент Кандиба Юрій Іванович

3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.

4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. лекції – 12, семінарські заняття – 24, самостійна робота – 84).

5. *Попередні умови для вивчення* – курс тісно пов'язаний із суспільно-географічними дисциплінами «Географія світового господарства», «Економічна та соціальна географія України», «Регіональна економіка і соціальна географія».

6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – є формування системи теоретичних знань і практичних навичок в поглибленому освоєнні загальних закономірностей розвитку міжнародної економіки, вивченні особливостей основних форм міжнародних економічних відносин.

Задачі курсу: розуміти суть міжнародних економічних відносин, взаємозв'язків їх форм, суб'єктів та рівнів; вміти аналізувати і оцінювати економічне, політико-правове, соціально-культурне середовище та інфраструктуру міжнародних економічних відносин; ознайомити з принципами і законами розвитку міжнародних економічних відносин; ознайомити з формами, методами і механізмами регулювання міжнародної торгівлі; розуміти логіку, напрямів і форм розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції; набутти знання з основних питань та проблем функціонування світової валютної системи, методології міжнародних розрахунків, сучасних процесів трансформації та глобалізації.

Зміст курсу: Предмет і структура курсу «Семінар: Міжнародні економічні відносини». Базові поняття міжнародної економіки. Відкрита економіка: значення та показники. Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля: суть, структура, показники. Міжнародна торговельна політика. Міжнародний рух капіталу. Міжнародна міграція робочої сили. Міжнародна передача технологій. Міжнародна валютно-фінансова система. Інтеграційні процеси у світовому господарстві. Моніторинг та регулювання міжнародної економіки.

7. *Форми та методи навчання* – лекції, семінарські заняття та самостійна робота студентів згідно програми курсу.

8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання* – усне експрес-опитування, доповідь на семінарських заняттях, контрольна робота, залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення*:

10. *Мова викладання* – українська.

Анотація навчальної дисципліни
«Практикум з проблем регіонального розвитку»

1. *Назва дисципліни* – «Практикум з проблем регіонального розвитку».
2. *Лектор* – доцент Сегіда Катерина Юріївна.
3. *Курс* – 1 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), семестр – 2.
4. *Кількість*: кредитів – 4; академічних годин – 120 (у т.ч. практичні заняття – 36, самостійна робота – 84).
5. *Попередні умови для вивчення* – курс «Практикум з проблем регіонального розвитку» є спеціалізованим, інтегрує в собі знання з базових курсів «Основи суспільної географії», «Основи соціальної географії», «Економічна і соціальна географія України», «Регіональні проблеми стійкого розвитку», «Теорія і методологія суспільної географії», «Географія сфери послуг», «Географія населення з основами демографії», «Зовнішньоекономічні зв'язки України», «Географія промислових комплексів», «Суспільно-географічне районування України» та ін.
6. *Опис курсу*: **Мета курсу** – опанування знаннями та навичками, необхідними для суспільно-географічного дослідження економічних, соціально-демографічних, екологічних та комплексних проблем регіонального розвитку України.

Задачі курсу:

- 1) розкрити сутність поняття регіональний розвиток, підходи і концепції до його розуміння;
- 2) розкрити сутність поняття «регіон», структуру та класифікацію регіонів;
- 3) розглянути класифікацію проблем регіонального розвитку;
- 4) ознайомитися із досвідом аналізу та дослідження регіональних економічних, соціально-демографічних та екологічних проблем у світі;
- 5) розкрити специфіку проблем регіонального розвитку в Україні;
- 6) розглянути сучасний стан, проблеми та перспективи регіональної політики України як інструменту вирішення проблем регіонального розвитку держави;
- 7) виконати науково-дослідницький проект з проблем регіонального розвитку України.

Зміст курсу: Регіон як об'єкт дослідження суспільної географії. Проблемні регіони. Регіональний розвиток як об'єкт дослідження суспільної географії. Теоретико-методологічні основи регіональної політики (сутність, мета і завдання, принципи, її суб'єкти, об'єкти, носії, механізми, види, форми, моделі). Проблеми регіонального розвитку: сутність, класифікація. Демографічні проблеми регіонального розвитку України. Соціальні проблеми регіонального розвитку України. Економічні проблеми регіонального розвитку України. Екологічні проблеми регіонального розвитку України. Проблеми суспільно-географічного районування та удосконалення адміністративно-територіального устрою України. Проблеми раціонального розміщення галузей господарства та ефективності регіонального розвитку в Україні. Науково-дослідницький проект з проблем регіонального розвитку.

7. *Форми та методи навчання* – практичні заняття та самостійна робота згідно програми курсу. Методи навчання:

1. Словесні (бесіда, дискусії на заняттях, пояснення).

2. Наочні (демонстрація настінних карт; демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних ілюстративних матеріалів: картосхем, графіків, діаграм, гістограм, таблиць, фото, малюнків, моделей тощо, аудіо- і відеоматеріалів; робота з атласами).
 3. Практичні (виконання завдань на практичних заняттях – рішення задач, побудова картосхем, таблиць, графіків, схем тощо).
 4. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз, порівняння, класифікація тощо).
 5. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
 6. Р7. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).
8. *Форми організації контролю знань, система оцінювання:*

1. Тестування на початку практичних занять.
2. Перевірка виконання практичних робіт (письмові відповіді на питання, складання картосхем, графіків, діаграм, таблиць, схем, математичний аналіз статистичних даних тощо).
3. Усне опитування на практичних заняттях.
4. Захист науково-дослідницького проекту з проблем регіонального розвитку.
5. Написання контрольної роботи.
6. Наприкінці курсу – залік.

9. *Навчально-методичне забезпечення:* Гусєва Н. В. Практикум з проблем регіонального розвитку : Методичні рекомендації до аудиторної та самостійної роботи магістрантів, які навчаються за спеціальністю 106. Географія освітньо-професійною програмою «Економічна та соціальна географія» / Н. В. Гусєва. – Харків, 2018. – 151 с.

10. *Мова викладання* – українська.